

Між двох світів: передісторія

Человек, по-настоящему полюбивший хоть раз в жизни, не сможет жить без любви. Человек, однажды задышавший полной грудью, не сможет дышать впол силы. Человек, испытавший силу жизни на краю пропасти, должен постоянно ходить по этому краю, утверждаясь в собственных силах и увлекая своим примером других.

Чингиз Абдуллаев, «Голубые ангелы»

Remember every new beginning is some beginning's end.¹

Bon Jovi, пісня
«Welcome To Wherever You Are»

Я цілковито переконаний: у житті не буває випадковостей. Навіть якщо котрась подія і видається на перший погляд неочікуваним збігом обставин, унаслідок детального розгляду виявляється, що їй передувала низка чітких і логічно пов'язаних явищ, які сукупно призвели до реалізації саме цієї конкретної події в конкретний час і у конкретному місці. Тобто всякий епізод чи трапунок у будь-якій точці Земної кулі має об'єктивні передумови й одну або ж декілька причин, що безпосередньо чи побіжно посприяли втіленню його в життя.

¹ Пам'ятай: кожен новий почин є завершенням якогось іншого починання (англ.).

Основною причиною, таким собі поштовхом до зародження навіженої авантюри, що врешті-решт привела мене на протилежний бік Земної кулі — аж на острів Пасхи, можна вважати одруження Еда. Точніше, навіть не саме одруження, а той факт, що Ед сповістив мене про прикру халепу, яка так підступно спіткала його на двадцять четвертому році життя, всього за якихось п'ять місяців до шлюбної церемонії, фактично зовсім не лишивши мені часу морально підготуватися до неї! Перші два місяці я все ще сподівався, що моого друсяку попустить і він передумає. Втім, Ед, як з'ясувалося, був налаштований серйозно, оскільки не просто запросив мене на весілля, а попрохав бути його *best man', тобто по-нашому — старшим дружбою. На жаль, мій товариш навіть не підозрював тоді, що вранці наступного дня після гуляння мені доведеться поспіхом вилітати до Стокгольма. Слід також узяти до уваги, що напередодні мені вирвали кутній зуб, завдяки чому моя права щока скидалася на німецький дирижабль, готовий до зльоту. Й узагалі: тієї осені життя за смаком нагадувало скислий компот, через що я надумав покинути аспірантуру в Швеції, бо вона вже мені, як ото кажуть, у печінках сиділа... Тож ви розумієте: в день весілля свого друга я був повністю деморалізований. А потім іще Ян, отой чувак, який через вісім із половиною місяців попретися за мною на край світу та зажене наш джип у дюни дорогою до Сантьяго, написав мені про зорі над островом Пасхи, і я подумав... Стоп! Бачу, ви вже геть заплуталися. О'кей, давайте тоді про все по черзі.*

* * *

Насправді першим дзвіночком, що сповістив про майбутню велику подорож, став один маловідомий епізод із моєї дитинства, якому спочатку ніхто (і я також) не надав жодного значення (через що частину нижчевикладених подій записано зі спогадів Еда).

Отож, літо 1992-го (а, може, 1993-го, я ще малим був, не пам'ятаю), Рівне, Україна.

У дитинстві я був незвичайною дитиною. Не вундеркіндом і не надзвичайною, а просто незвичайною. У той час, пригадую,

всі інші дітлахи, мої ровесники, мріяли про професії шоферів бензовозів або пожежників. Рідше — лікарів чи артистів. Це вже потім вони дізnavалися, що у шоферів руки постійно смердять мастилом і діти на сусіда схожі, а пожежники завжди п'яні й отримують триста гривень зарплатні. Я ж про таке ніколи не мріяв, бо, кажу ж, був незвичайною дитиною і знат, що, коли виросту, не буду ні пожежником, ні шофером, ні лікарем, ні льотчиком, ні якою іншою мацапурою.

Я знат, що подорожуватиму. Саме у цьому й полягала моя незвичайність.

Я довідався про це одного липневого ранку, коли зненачка відчув усіма фібрами своєї юної, але вже неспокійної душі, що в мені живе просто необмежений потяг до мандрів та неабиякі бурлацькі здібності. Певна річ, причиною того стало чергове пригодницьке чтиво, яке я надибав у великий батьковій бібліотеці. Книга виглядала старою й потертюю (будьте певні: справжні пригодницькі книги мають бути тільки такими) та розповідала про славетного норвезького полярника Фрітьофа Нансена, який свого часу здійснив подорож до Північного полюса, пробувши в льодах Арктики повні три роки. До самого полюса Нансен так і не дійшов, зате наблизився до нього близче за всіх попередників, заразом довівші, що завдяки сталевій витримці, вірі у свої сили та самоорганізації людина може вижити навіть у найскрутніших умовах. Книга мала назву: «Що з тебе виросте, Фрітьофе?», а тому подобалася мені ще більше.

Потому надійшла «полярна» ера моого дитинства. Одну за одною я відкупував запаморочливі історії про немислимі та відчайдушні мандрівки Роберта Пірі¹, Умберто Нобіле², Роберта

¹ Роберт Пірі (1856—1920) — американський дослідник півночі, 1909 року першим досяг Північного полюса.

² Умберто Нобіле (1885—1978) — італійський конструктор, будівник дирижаблів, дослідник Арктики. Організатор і керівник полярної експедиції (1928), яка мала на меті досягти Північного полюса на дирижаблі «Італія». На зворотному шляху дирижабль, який укрило льодом, розбився.